

درس سوم

مَطْرُ السَّمَكِ

مَطْرُ السَّمَكِ

ظاهرة «مطر السمك» هي ظاهرة طبيعية تحدث سنويًا في جمهورية الهندوراس في أمريكا الوسطى. في بعض الأحيان تحدث هذه الظاهرة مرتين في السنة وتبدأ مع ظهور غيمة سوداء يتبعها برق ورعد ورياح قوية لمدة ساعتين أو أكثر، وبعد انتهاء هذه العاصفة تصبح الأرض مفروشة بالأسماك ويأخذها الأهالى معهم إلى البيت لطبخها وأكلها.

باران ماھی

پدیده بارش باران، پدیده‌ای طبیعی است که به صورت سالانه در جمهوری هندوراس واقع در آمریکای مرکزی روی می‌دهد. این پدیده گاهی سالانه دوبار پس از رعد و برق و توفان شدید به مدت دو ساعت یا بیشتر روی می‌دهد. پس از این طوفان، زمین شهر از ماهی فرش می‌شود و ساکنان ماهی‌ها را برای پختن و خوردن به خانه می‌برند.

فَنَّ تَرْجِمَه: در این درس با نحوه ترجمه فعل‌های باب‌های «استفعال، إنفعال، و تَقْعُل» آشنایی شویم.

مَوْضِعُ قَوَاعِد: آشنایی با ثلاثی مجرد و ثلاثی مزید

آشنایی با باب‌های استفعال، إنفعال، إنفعال و تفعّل

آشنایی با فعل‌های لازم و متعدد

لختهای جدید

فلم: فیلم	تلخ: برف، بیخ	أثار: برانگیخت
مرحباً بكم: خوش آمدید، درود برشما	جاهز: آماده	إختفَ: جشن گرفت
لاحظ: ملاحظه کرد	جهاز: دستگاه	أُرْسِلَ: فرستاد
المُحيط الأطلسي: اقیانوس اطلس	جوائز، جواز السفر: گذرنامه	أضْبَحَ: شد
مرافق: همراه	حاول: تلاش کرد	اعصار: گردباد
مفروش: پوشیده	حسناً: بسیار خوب	أمريكا الوسطى: آمریکای مرکزی
مهرجان: جشنواره، فستیوال	حکيَ: حیران کرد	أَمْطَرَ: باران بارید
نُزول: پایین آمدن	سَحَبَ: کشید	انتبه: بیدارشد، متوجه شد
نیام: خفتگان	سَمَّى: نامید	بسط: گستراند
	سوداء: سیاه (مؤنث أَسْوَد)	بطاقة: کارت
	سَوْتِيَاً: سالانه	بعد: دور شد
	شرفتمونا: مشرف فرمودید، به ما افتخار دادید	بنَيَ: پسرکم
	صَدَقَ: باور کرد	ترَى: می بینی «أنْ تَرَى: که ببینی»
	حَتَّى تُصَدِّقَ: تا باور کنی	تساقط: افتاد
	ظاهرَة: پدیده	التعَرُّفُ على: شناختن
	عَبَرَ: از راه	تعلم: آموخت، یاد گرفت
	علمَ: یاد داد، آموش داد	تَعْتَيِش: بازرسی، جست و جو

متضادها

فقَد ≠ كسب	أنزل ≠ رفع
بعْدَ ≠ بهدوء	بعيد ≠ قریب
مُغلق ≠ بيضاء	سوداء ≠ مفتوح
نَام ≠ إشْتِيقَاظ	ضعَد ≠ نُزول

متراوِه‌ها

غرفة = حجرة	إعصار = ريح شديدة
غريب = عجیب	تكلَّمَ = تحدَّثَ
غَيْم = سحاب	حاولَ = إجتَهَدَ
مهرجان = حفلة، احتفال	حسناً = جيداً
نَفَرَ = شاهد	سقوط = نزول
	صار = أصبحَ

جمعهای مکسر

ظواهر: ظاهرة	أسماك: سمك
علماء: عالم	أعاصير: إعصار
أفلام: فيلم	أنجم: نجم
مياه: ماء	ثُلوج: ثلوج
أمطار: مطر	رياح: ريح
نَيَام: نائم	ذُنوب: ذنب

تجزیه و تحلیل صرفی

بُرِسْلُ: فعل، مضارع، مفرد مذکر غایب، ثلاثی
مزید، باب افعال، متعدی (ماضی: أَرسَلَ)
الرَّيَاحُ: اسم، جمع مكسر،
ثَبَرَ: فعل، مضارع، مفرد مؤنث غایب، ثلاثی
مزید، باب افعال، متعدی (ماضی: أَثَرَ)
بَيْسَطُ: فعل، مضارع، مفرد مذکر غایب،
ثلاثی مجرد، متعدی (ماضی: بَيَسَطَ)
تَصَدِّقُ: فعل، مضارع، مفرد مذکر مخاطب، ثلاثی
مزید، باب تعیل، متعدی (ماضی: حَصَدَ)
تَرَى: فعل، مضارع، مفرد مذکر مخاطب،
ثلاثی مجرد (ماضی: رَأَى)
تَسَاقِطُ: فعل، مفرد مؤنث غایب، ثلاثی مزید
باب تفاعل، لازم (ماضی: سَاقَطَ)
تُرُوْلُ: اسم، مفرد، مذكر
يُمْكِنُ: فعل مضارع، مفرد مذکر غایب، ثلاثی
مزید، باب افعال، متعدی (ماضی: أَمْكَنَ)
تَرَى: فعل مضارع، متکلم مع الغيرثلاثی
مجرد، متعدی
تَظَلُّ: فعل مضارع، مفرد مذکر مخاطب،
ثلاثی مجرد، متعدی (ماضی: ظَلَّ)
يَكُونُ: فعل مضارع، مفرد مذکر غایب، ثلاثی مجرد
حقيقة، اسم، مفرد، مؤنث
فلماً، اسم، مفرد، مذكر
خيالياً، اسم، مفرد، مذكر
أَنْفَرَ: فعل امر، مفرد مذکر مخاطب، ثلاثی مجرد
الصُّورَةُ: اسم، جمع مكسر، مؤنث
تُشَاهِدُ: فعل مضارع، مفرد مذکر مخاطب، ثلاثی
مزید، باب تفاعل، متعدی (ماضی: شَاهَدَ)
شَقْوَطُ: اسم، مفرد، مذكر
تُمْطِلُّ: فعل مضارع، مفرد مؤنث غایب،
ثلاثی مزید، باب إفعال، متعدی (ماضی: أَمْطَلَ)
يُسْمِيُّ: فعل مضارع، مفرد مذکر غایب ثلاثی
مزید، باب تعیل، متعدی (ماضی: شَنَّى)
حَيَّرَثُ: فعل مضارع، مفرد مؤنث غایب، ثلاثی
مزید، باب تعیل، متعدی (ماضی: يَحْيَرُ)
سَنَوَاتُ: اسم، جمع، مؤنث
ما وجدوا؛ فعل مضارع منفي، جمع مذکر غایب
يَحْدُثُ: فعل مضارع، مفرد مذکر غایب،
ثلاثی مجرد (ماضی: أَخْدَثَ)
تَحْدُثُ: فعل مضارع، مفرد مؤنث غایب،
ثلاثی مجرد
مَرَّتِينَ: اسم، منفي، مؤنث
يُلَاحِظُ: فعل مضارع، مفرد مذکر غایب، ثلاثی
مزید، باب مفاعة (ماضی: لاحظ)
غَيْمَةُ: اسم، مفرد، مؤنث

مَطْرُ السَّمَكِ

باران ماهی

درس سوم

﴿اللَّهُ الَّذِي يُرِسِّلُ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا قَبِيسَطًا فِي السَّمَاءِ﴾
خداؤند کسی است که با دها را می فرستد و برای برمی انگیزد پس آن را در آسمان می گستراند

هلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَى فِي يَوْمٍ مِّنَ الْأَيَّامِ
آیا باور می کنی در روزی از روزها

الْأَسْمَاكَ تَسَاقِطُ مِنَ السَّمَاءِ؟!
ماهی هایی را بینی که از آسمان می افتد؟!

دقت شود فعلها وقتی به باب می روند معنی آنها تغیر می کند. اکثر داش آموزان در ترجمه معنی فعلها در بابها دچار اشتباہ می شوند.

صَدَقَ: راست گفت (مضارع: يَصَدِّقُ / مصدر: صَدْقٌ)

صَدَقَ: باور کرد، پذیرفت (مضارع: يَصَدِّقُ / مصدر: تَصْدِيقٌ)

صَدَقُ أَوْ كَذَبَ: می خواهی باور کن می خواهی باور نکن

تَصَدَّقَ عَلَى: صدقه داد، خیرات داد (مضارع: يَتَصَدَّقُ / مصدر: تَصْدِيقٌ)

إنَّ نَرُولَ الْمَطْرُوِّ اللَّاجِ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ
همانا پایین آمدن باران و بوف از آسمان چیزی (امری) طبیعی است؛

وَلَكِنْ أَيْمَكُنْ أَنْ نَرِي مَطْرُ السَّمَكِ؟!
ولی آیا امکان دارد باران ماهی بینیم؟!

هلْ تَقْلُنْ أَنْ يَكُونَ ذَلِكَ الْمَطْرُ حَقِيقَةً
آیا گمان می کنی که آن باران حقیقی باشد

وَلَيَسْ فِلَمَاً خَيَالِيًّاً!
و فیلمی خیالی نیست؟!

حَسَنًا فَانْظُرْ إِلَى هَذِهِ الصُّورَ حَتَّى تُصَدِّقَ.
بسیار خوب پس به این عکس ها نگاه کن تا باور کنی.

برای تشخیص مذکر یا مؤنث بودن جمع های مكسر غیر عاقل (انسان) به مفرد آنها توجه می کیم. اگر مفرد آنها مذکر باشد، مذکر و اگر مفرد آنها مؤنث باشد، مؤنث در نظر گرفته می شوند. **الصُّورَةُ:** مفرد مؤنث

أَنْطُرِبِقَةٌ: أَنْتَ تُشَاهِدُ سُقُوطَ الْأَسْمَاكِ
بادقت نگاه کن؛ توافتاند ماهی ها را از آسمان

مِنَ السَّمَاءِ: كَأَنَّ السَّمَاءَ تُمْطِرُ أَسْمَاكًاً
می بینی؛ گویا (او) آسمان باران ماهی می بارد.

يُسْمَى النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ الطَّبِيعِيَّةُ «مَطْرُ السَّمَكِ».
مردم این پدیده طبیعی را «باران ماهی» می نامند.

حَيَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ النَّاسَ سَنَوَاتٍ طَوِيلَةً
این پدیده سال های طولانی مردم را حیران کرد

فَمَا وَجَدُوا لَهَا جَوَابًا.
پس برای آن جوابی نیافتند.

يَحْدُثُ (امطر السمك) سَوْيَاً في جُمْهُورِيَّةِ
«باران ماہی» سالانه (هر سال) در جمهوری
الهُنْدُوراس فِي أَمْرِيْكَا الْوُسْطَى.

هندوراس در آمریکای مرکزی اتفاق می‌افتد.

حَدَثَ: اتفاق افتاد، رخ داد (مضارع: يَحْدُثُ / مصدر: حَدُوثٌ)

حَدَّثَ: گفت، سخن گفت (مضارع: يَحْدَثُ / مصدر: حَدِيثٌ)

أَحَدَتَ: به وجود آورد، خلق کرد، اختراع کرد (مضارع: يُحْدِثُ، مصدر: إِحْدَاثٌ)

تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ أَحِيَّانًا
کاهی اوقات این پدیده دو بار در سال اتفاق می‌افتد.

فِيلَاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً سُودَاءً عَظِيمَةً وَرَعِيدًا وَبَرْقًا وَرِياحًا قَوِيهًّا وَمَطَرًا شَدِيدًا

پس مردم ابر سیاه بزرگی و رعد و برق و بادهای قوی و بارانی شدید را

لِمَدَّةِ سَاعَتَيْنِ أو أَكْثَرَ ثُمَّ تُضَيِّعُ الْأَرْضُ مَفْرُوشَةً بِالْأَسْمَاكِ.

به مدت دو ساعت یا بیشتر ملاحظه می‌کنند و سپس زمین پوشیده از ماہی ها می‌شود.

فِيَأْخُذُهَا النَّاسُ لِطَبِخِهَا وَتَنَاؤِلُهَا.

سپس مردم آن ها را برای پختن و خوردن می‌گیرند.

حَوَّلَ الْعَلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرْتِلَكَ الظَّاهِرَةِ العَجِيْبَةِ:

دانشمندان برای شناخت (دانستن) وازان پدیده عجیب تلاش کردند.

فَأَرْسَلُوا فِرِيقًا لِزِيَارَةِ الْمَكَانِ وَالْعَرْفِ عَلَى

پس گروهی را برای بازدید آن مکان و شناختن

الْأَسْمَاكِ الَّتِي تَنَسَّاقُ عَلَى الْأَرْضِ بَعْدَ الإِعْصَارِ

ماهی هایی که بر روی زمین بعد از گردباد می‌افتد، فیستادند.

فَوَجَدُوا أَنَّ جَمِيعَ الْأَسْمَاكِ الْمُنَشِّرَةِ عَلَى الْأَرْضِ بِحَجْمٍ وَاحِدٍ وَنُوعٍ وَاحِدٍ،

پس یافتنده که همه ماہی های پراکنده شده بر روی زمین به یک اندازه و یک نوع هستند.

ولِكَنَّ الْغَرِيبَ فِي الْأَمْرِ أَنَّ الْأَسْمَاكَ لَيَسْتُ مُتَعَلِّقَةً بِالْمَيَاهِ الْمَجاوِرَةِ

اما تعجب آور در (این) موضوع آن است که ماہی ها به آب های مجاور تعلق ندارند.

بَلْ بِمِيَاهِ الْأَطْلَيْيَنِ الَّذِي يَبْعُدُ مَسَافَةً مِائَيَّةَ كِيلُومُتَرٍ عَنْ مَحَلِّ سَقْطَ الْأَسْمَاكِ.

بلکه برای آب های اقیانوس اطلس هستند که مسافت دویست کیلومتر از محل افتادن ماہی ها دور می باشد.

مَا هُوَ سَبَبُ تَشْكِيلِ هَذِهِ الظَّاهِرَةِ؟!

دلیل تشکیل این پدیده چیست؟

يَحْدُثُ إِعْصَارٌ شَدِيدٌ فَيَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقَوَّةٍ

گردبادی شدید اتفاق می‌افتد و این گردباد ماہی ها را با قدرت به آسمان می‌کشد.

وَيَأْخُذُهَا إِلَى مَكَانٍ بَعِيدٍ وَعِنْدَمَا يَفْقُدُ سُرْعَتَهُ تَنَسَّاقُ عَلَى الْأَرْضِ.

و آن ها را به مکانی دور می‌برد و زمانی که سرعش را از دست می‌دهد (ماهی ها) بر روی زمین می‌افتد.

يَحْتَلُ النَّاسُ فِي الْهُنْدُوراسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَوْيَاً وَيُسْمَوْنَهُ «مَهْرَاجَانَ مَطَرُ السَّمَكِ».

مردم سالانه (هر سال) این روز را جشن می‌گیرند و آن را «فستیوال (جشنواره) باران ماہی» می‌نامند.

حوارات (فی قسم الجوازات فی المطار)
گفت و گوها (بخش گذرنامه‌ها در فرودگاه)

المسافرُ الإيرانيُّ:
مسافر ایرانی:

شرطیٰ إدارة الجوازات
پلیس اداره گذرنامه:

نَحْنُ مِنْ إِيْرَانَ وَ مِنْ مَدِيْنَةِ زَابِلْ.
ما زایران واژ شهر زابل هستیم.

أَهْلاً وَ سَهْلاً بِكُمْ. مِنْ أَىْ بَلْدٍ أَنْتُمْ؟
خوش آمدید. شما از کدام کشور هستید؟

أشْكُرْكَ يا سَيِّدِيْ.
از شما تشکرمی کنم آقا.

مرَحباً بِكُمْ. شَرْفُّمُونَا.
خوش آمدید. به ما افتخار دادید.

أُحِبُّ هَذِهِ الْلُّغَةَ. الْعَرَبِيَّةُ جَمِيلَةُ.
این زبان را دوست دارم. عربی زیبات است.

ما شاء الله! تتكلّم بالعربيّة جيّداً!
ماشاء الله ا به (زیان) عربی خوب سخن می گویی!

سَبْعَةُ، أَنَا وَالِدَائِ وَ أُخْتَائِ وَ أَخْوَائِ.
هفت: من و پدر و مادرم و دو خواهرم و دو برادرم.

كَمْ عَدْ الْمُرْفِقِينَ؟
تعداد همراهان چقدر است (همراهان چند نفرند)?

نَعَمْ، كُلُّ وَاحِدِمِنَا بِطَاقَتِهِ يَبْدِهِ.
بله: هر یک از ما کارت ش در دستش است.

أَهْلاً بِضَيْوِ الرَّحْمَانِ. هَلْ عِنْدَكُمْ بَطَاقَاتُ الدُّخُولِ؟
خوش آمدید مهمانان (خدای) رحمان. آیا کارت ورود دارید؟

نَحْنُ جَاهِزُونَ.
ما آماده‌ایم.

رجاءً إِجْعَلُوا جَوازِتَكُمْ فِي أَيْدِيكُمْ.
لطفاً گذرنامه‌هایتان را در دست بگیرید.

تمرين های امتحانی ترجمه

التمرين الأول - أَكْمِلِ التَّرْجِمَةَ:

١. الله الذي يرسل الزياح فتشير سحاباً فيسطن في السماء.
خداوند کسی است که را می فرستد پس ابرا پس آن را در آسمان
٢. إنَّ نزولَ المطرِّ وَ الثَّلْجَ مِنَ السَّمَاءِ شَيْءٌ طَبِيعِيٌّ.
همانا باران و از آسمان، امری طبیعی است.
٣. حسناً فانظُرْ إِلَى هَذِهِ الصُّورَ حَتَّى تُصَدِّقَ.
پس به این نگاه کن تا
٤. يُسَمِّي النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ الطَّبِيعِيَّةَ «مَطَرِ السَّمَكِ».
مردم این طبیعی را «باران ماهی»
٥. أَرْسَلُوا فِرِيقاً لِّزِيَارَةِ الْمَكَانِ وَالتَّعَرُّفِ عَلَى الْأَسْمَاكِ الَّتِي تَساقَطُ عَلَى الْأَرْضِ.
فرستادند را برای آن مکان و ماهی هایی که بر روی زمین
٦. إِنَّ هَذَا الإِعْصَارَ يَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقُوَّةٍ.
همانا این ماهی ها را به سوی با قدرت
٧. يَحْتَفِلُ النَّاسُ فِي الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا يُسَمِّونَهُ «مَهْرَجَانَ مَطَرِ السَّمَكِ».
مردم در هندوراس این روز را و آن را «..... باران ماهی»
٨. النَّاسُ نَيَامٌ؛ إِذَا مَاتُوا اُنْتَهُوا:
مردم ؛ هنگامی که می میرند
٩. فَاشْتَغَفُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ؟
برای گناهانشان و چه کسی را می آمرزد جز خدا.
١٠. الْمُشْمِشُ فَاكِهَهُ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجَفَّفَةً أَيْضًا:
میوه ای است که آن را به صورت هم

التمرين الثاني - عَيْنِ الصَّحِيحِ وَالْخَاطِئِ عَلَى حِسْبِ تَصْنِيْعِ الدَّرْسِ:

الخطأ	الصحيح	
☐	☐	١. يَحْتَفِلُ أَهَالِي الْهُنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ شَهِيرًا وَيُسَمِّونَهُ «مَهْرَجَانَ الْبَحْرِ».
☐	☐	٢. يَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ الَّتِي تَنْزَلُ مِنَ السَّمَاءِ لِلِّيَاغِ.
☐	☐	٣. سُرُّ ظَاهِرَةِ «مَطَرِ السَّمَكِ» مجھولٌ حَتَّى الْآن.
☐	☐	٤. تَحَدُّثُ ظَاهِرَةُ «مَطَرِ السَّمَكِ» عَشَرَ مَرَاتٍ فِي السَّنَةِ.
☐	☐	٥. إِنَّ الْأَسْمَاكَ مُتَعَلَّقَةٌ بِمِاءِ الْمُحِيطِ الْأَطْلَسِيِّ.

التمرين الثالث - عَيْنِ التَّرْجِمَةِ الصَّحِيحَةِ لِلكلِمةِ أُشِيرَ إِلَيْهَا بِخَطِّ:

رأست می گویی	باور می کنی	هل تصدق ظاهرة «مَطَرِ السَّمَكِ»؟
☐	☐	١.
یک ابر	ابراها	٢. يُلَاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً عَظِيمَةً.
☐	☐	٣. حَوَّلَ الْعَلَمَاءُ مَعْرَفَةَ «مَطَرِ السَّمَكِ».
بررسی کردند	تللاش کردند	

☐ می‌کشند	☐ محاسبه می‌کنند	٤. إنَّ هذَا الْأَعْصَارَ يَسْحَبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ.
☐ نامیدند	☐ تحقیق نکردند	٥. مَا يَسَّسُ الْعَلَمَاءُ مِنْ مَعْرِفَةٍ سِرِّتِلَكَ الظَّاهِرَةُ الْعَجِيَّةُ.

التمرين الرابع - عَيْنَ التَّرْجِمَةِ الصَّحِيحَةِ:

١. أَيْمُكُنُ أَنْ تَرَى مَقْطُرَ السَّمَكِ؟!
- الف. آیا امکان دارد باران ماهی ببینند؟!
٢. حَيَّرَتْ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ النَّاسَ سِنَوَاتٍ طَوِيلَةً.
- الف. این پدیده سال‌های طولانی مردم را حیران کرد.
٣. تَحْدُثُ هَذِهِ الظَّاهِرَةُ مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ.
- الف. این پدیده چندین بار در سال اتفاق می‌افتد.
٤. يُلَاحِظُ النَّاسُ رِياحًا قَوِيَّةً وَمَقْطُرًا شَدِيدًا.
- الف. مردم با دهی قوی و باران‌های شدید را مشاهده می‌کنند.
٥. حَوَّلَ الْعَلَمَاءُ مَعْرِفَةَ سِرِّتِلَكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيَّةِ.
- الف. دانشمندان (برای) فهمیدن راز آن پدیده عجیب، تلاش می‌کنند.
٦. هَذَدِعَارِيَّةُ أَنِّي مَغْلُوبٌ فَأَتَصْرُ.
- الف. پس پوردگارت را بخواند قطعاً من مغلوب هستم، پس انتقام بگیر.

التمرين الخامس - عَيْنَ الْجَملَةِ الصَّحِيحَةِ وَغَيْرِ الصَّحِيحَةِ حَسْبَ الْحَقْيَقَةِ وَالْوَاقِعِ:

☐	☐	١. تَحْدُثُ ظَاهِرَةُ «قُوسُ الْقُزْحِ» قَبْلَ نَزُولِ المَطَرِ:
☐	☐	٢. الْمَهْرَجَانُ احتِفالٌ عَامٌ لِمَنْاسِبٍ جَمِيلَةٍ، كَمَهْرَجَانُ الْأَزْهَارِ وَمَهْرَجَانُ الْأَفْلَامِ:
☐	☐	٣. الْأَعْصَارُ هُوَ عَبَارَةٌ عَنْ عَاصِفَةٍ (بَادٍ) اسْتَوَائِيَّةٌ تَحْدُثُ بِالْقُرْبِ مِنَ الْمَحِيطَاتِ:
☐	☐	٤. يَحْتَقِلُ الْإِيرَانِيُّونَ أَوْلَ يَوْمٍ مِنْ أَيَّامِ السَّنَةِ الشَّمْسِيَّةِ:
☐	☐	٥. الْجُوَبَرْدُ، فِي الصَّيفِ مَعَ نَزُولِ الثَّلَاجِ:

التمرين السادس - ضَعْ فِي الدَّائِرَةِ الْعَدَدِ الْمُنَاسِبِ: (كَلْمَةٌ وَاحِدَةٌ زَائِدَةٌ)

☐ الف. جَهَازٌ لِلْخَلَاصِ مِنْ حَرَارةِ الصَّيفِ.	١. الْأَعْصَارُ
☐ ب. مَكَانٌ لِحَفْظِ الْأَثَارِ الْقَدِيمَةِ.	٢. مُكَيْثُ الْهَوَاءُ
☐ ج. رِيَحٌ شَدِيدَةٌ، تَسْتَقِلُّ إِلَى مَكَانٍ آخَرَ.	٣. الْمَشْمُوشُ
☐ د. فَاكِهَةٌ يَأْكُلُهَا النَّاسُ مُجْفَفَةً أَيْضًا.	٤. الْمُتَحَفُّ
☐ ه. تَجْمُعٌ كَبِيرٌ لِلْمَيَاهِ.	٥. الْمَحِيطُ

التمرين السابع - عَيْنَ الْكَلِمَاتِ الْمُتَرَادِفَةِ وَالْمُتَضَادَّةِ: (= ≠)

صَعُود / مُنْلَق / أَنْزَل / احتِفال / مفتوح / مهرجان / رَفَع / نَزُول / صَار / غُرْفَة / أَصْبَح / حُجْرَة

/ = / = / ≠ / ≠ / ≠

/ =

التمرين الثامن - عَيْنَ الْكَلْمَةِ الَّتِي لَا تُنَاسِبُ الْكَلْمَاتِ الْأُخْرَى فِي الْقَوَاعِدِ وَالْمَعْنَى:

☐ ريح	☐ إعصار	☐ جهاز	☐ مَظَرٌ	☐ ثَاجٌ
☐ مُكَيْفٌ	☐ مُتَحَفٌ	☐ مُشْتَوْصِفٌ	☐ مُسْتَشْفِي	☐ دَرَرَةُ الْمَيَاهِ
☐ اِنْتِفَاعٌ	☐ إِطْفَاءٌ	☐ مُمارِسَةٌ	☐ أَسْمَاكٌ	☐ اِمْتَلَاءٌ
☐ بَهَائِمٌ	☐ أَشْجَارٌ	☐ يُسَمِّي	☐ إِصْطَفَافٌ	☐ نُفَاهَاتٌ
☐ تَعَاوُنٌ	☐ حِفَاظٌ	☐ اِقْرَاحٌ	☐ أَثَارٌ	☐ إِغْلَاقٌ
☐ تِسْعِينٌ	☐ سَبْعينٌ	☐ بَنْبَنٌ	☐ سِتَّينٌ	☐ خَمْسِينٌ

التمرين التاسع - اُكْتُبْ مَا طُلِبَ مِنْكَ:

- / ١. هذا الإعصار يَسْحَبُ الأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بِقَوَّةٍ (بالفارسية):
- / ٢. ذَهَبْتُ لِإِطْفَاءِ الْمُكَيْفَاتِ (بالفارسية):
- / ٣. اَجْعَلُوا جَوَازَاتِكُمْ فِي أَيْدِيكُمْ (بالفارسية):
- / ٤. هَلْ عَنْدَكُمْ بِطَاقَاتُ الدُّخُولِ (بالفارسية):
- / ٥. إِعْصَارٌ (الجمع):
- / ٦. ظَاهِرَةٌ (الجمع):
- / ٧. فِلْمٌ (الجمع):

التمرين العاشر - تَرْجِمُ الْجَملَ التَّالِيَّةَ:

- ١. هَلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَى فِي يَوْمٍ مِنَ الْأَيَّامِ الْأَسْمَاكَ تَسَاقِطُ مِنَ السَّمَاءِ؟!
- ٢. يُسَمِّي النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ الظَّبِيعِيَّةَ «مَظَرِّ السَّمَكِ».
- ٣. يُلَاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً سُودَاءً عَظِيمَةً وَرِياحًا قَوِيَّةً.
- ٤. يَأْخُذُ النَّاسُ الْأَسْمَاكَ لِطَبْخِهَا وَتَنَوُّلِهَا.
- ٥. حَوَّلَ الْمُلِمَاءُ مَعْرِفَةَ سَرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ.
- ٦. يَحِتَّلُ النَّاسُ فِي الْهِنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنَوِيًّا وَيُسَمُّونَهُ «مَهْرَجَانَ مَظَرِّ السَّمَكِ».
- ٧. زَانَ اللَّهُ السَّمَاءَ بِأَنْجُومٍ كَالدُّرُّرِ.
- ٨. النَّاسُ نِيَامٌ إِذَا مَا ثُوِّبُوا إِنْتَهَوْا.
- ٩. سَيَعْلُمُ الَّذِينَ ظَلَمُوا.
- ١٠. يَيْخُثُ فِي الْأَرْضِ.

پاسخ تمرین‌های امتحانی ترجمه

التمرین السابع

صُعُود ≠ نزول / مُغْلَق ≠ مفتوح / أَنْزَل ≠ رَفَع / احتفال = مهرجان / صار = أصبح / غُرفة = حجرة

التمرین الثامن

جهاز	١
مُكَيْفٍ	٢
أسماك	٣
يُسَمِّي	٤
آثار	٥
بنين	٦

التمرین التاسع

گردباد / می‌کشد	١
خاموش کردن / کولرها	٢
گذرنامه‌ها	٣
کارت‌های ورودی	٤
اعاصیر	٥
ظواهر	٦
أفلام	٧

التمرین العاشر

آیا باور می‌کنی که در روزی از روزها ماهی ها را ببینی که از آسمان می‌افتدند.	١
مردم این پدیده طبیعی را «باران ماهی» می‌نامند.	٢
مردم ابرسیاه بزرگی و بادهایی قوی مشاهده می‌کنند.	٣
مردم ماهی ها را برای پختن و خوردن می‌گیرند.	٤
دانشمندان برای دانستن راز آن پدیده عجیب تلاش کردند.	٥
مردم در هندوارس این روز را سالانه جشن می‌گیرند و آن را فستیوال باران ماهی می‌نامند.	٦
خداؤند آسمان را با ستاره‌هایی مانند مروارید آراست.	٧
مردم خوابند هنگامی که می‌بینند بیدار می‌شوند (متوجه می‌شوند، آگاه می‌شوند).	٨
کسانی که ظلم کردند خواهند دانست.	٩
در زمین جست و جو می‌کنند.	١٠

التمرین الأول

بادها / برمی‌انگیزد / می‌گستراند	١
بارش (فُورِیَخْتَن) / برف	٢
بسیار خوب / عکس / باور کنی	٣
پدیده / می‌نامند	٤
گروهی / دیدار / شناختن / می‌افتدند	٥
گردباد / آسمان / می‌کشد	٦
سالانه / جشن می‌گیرند / فستیوال / می‌نامند	٧
خفتگان‌اند / بیدار می‌شوند (آگاه می‌شوند)	٨
طلب آمرزش می‌کرند / گناهان	٩
زدآلور / مردم / خشک / می‌خورند	١٠

التمرین الثاني

الخطأ	٤
الصحيح	٥
الخطأ	٦
الخطأ	٧
باور می‌کنی	٨
یک ابر	٩
تلاش کردن	١٠

التمرین الثالث

گزینه «ب»	٤
گزینه «الف»	٥
گزینه «ب»	٦
گزینه «الف»	٧
گزینه «الف»	٨
گزینه «ب»	٩

التمرین الخامس

غيرالصحيح	٤
غيرالصحيح	٥
الصحيح	٦
الصحيح	٧
الصحيح	٨

التمرین السادس

گزینه «ج»	٤
گزینه «الف»	٥
گزینه «د»	٦

درسنامه قواعد

أَشْكَالُ الْأَفْعَالِ (١)

در زبان عربی فعل‌ها بر اساس تعداد حروف صيغه «ماضی مفرد مذکر غایب» به دو گروه تقسیم می‌شوند:

١. ثلاثی مجرد:

فعل‌های ثلاثی مجرد، فعل‌هایی هستند که ماضی مفرد مذکر غایب آن‌ها فقط از ۳ حرف اصلی تشکیل می‌شوند؛ مانند: خَرَجَ، عَرَفَ، كَسَرَ، عَلِمَ

٢. ثلاثی مزید:

فعل‌های ثلاثی مزید فعل‌هایی هستند که ماضی مفرد مذکر غایب آن‌ها علاوه بر ۳ حرف اصلی، حروف زائد نیز دارد؛ مانند: إِسْتَخْرَجَ، أَعْرَفَ، إِنْكَسَرَ، تَعْلَمَ.

فعل‌های ثلاثی مزید علاوه بر این که تعداد حروفشان بیشتر است، معنايشان نیز فرق دارد. این فعل‌ها هشت دسته هستند که به هر دسته «باب» گفته می‌شود.

در این درس با چهار باب «استفعال، افتعال، انفعال و تَقْعُل» آشنا می‌شویم:

ماضی	مضارع	امر	مصدر	باب	حروف زائد
إِسْتَمْعَلَ	يَسْتَمْعِلُ	إِسْتَفْعِلُ	إِسْتَفْعَالُ	إِسْتَفْعَال	ا - س - ت
إِفْتَعَلَ	يَفْتَعِلُ	إِفْتَعِلُ	إِفْتَعَالُ	إِفْتَعَال	ا - ت
إِنْفَعَلَ	يَنْفَعِلُ	إِنْفَعِلُ	إِنْفَعَالُ	إِنْفَعَال	ا - ن
تَقْعَلَ	يَتَقْعِلُ	تَقْعِلُ	تَقْعُلُ	تَقْعُل	ت - ئ

دانش آموزان عزیز، برای تشخیص افعال مزید و مجرد بهتر است وزن‌های ثلاثی مزید را که تعداد آن‌ها اندک است، حفظ کنید. سپس وزن فعل مورد نظر را با وزن‌های فعل‌های ثلاثی مزید مطابقت دهید اگر هم وزن یکی از فعل‌های مزید باشد؛ آن فعل، ثلاثی مزید است.

برای تشخیص آسان‌تر، بهتر است فعل‌ها را به صیغه «مفرد مذکر غایب» تبدیل کنید؛ مانند:

يَعْرِفُونَ ← يَعْرِفُ ← يَقْتَعِلُ ← ثلاثی مزید

مَثَلٌ عَيْنُ الْأَفْعَالِ الْمُجَرَّدَةِ وَالْمُزِيدَةِ:

جَلَسَ: ثلاثی مزید	إِنْتَخَبَ: ثلاثی مزید	تَحَرَّجَوا: ثلاثی مزید	عَرَفَتُمْ: ثلاثی مجرد
يَكْتُبُ: ثلاثی مزید	يَنْتَهِيَ: ثلاثی مزید	تَنْقَطِعُونَ: ثلاثی مزید	تَجْلِسَانَ: ثلاثی مجرد
أَنْظَرُ: ثلاثی مزید	إِسْتَفِرَا: ثلاثی مزید	أَكْتَبَنَ: ثلاثی مزید	تَعْلَمَيْ: ثلاثی مجرد

بَاشْ

جَلَسَ: ثلاثی مزید	إِنْتَخَبَ: ثلاثی مزید	تَحَرَّجَوا: ثلاثی مزید	عَرَفَتُمْ: ثلاثی مجرد
يَكْتُبُ: ثلاثی مزید	يَنْتَهِيَ: ثلاثی مزید	تَنْقَطِعُونَ: ثلاثی مزید	تَجْلِسَانَ: ثلاثی مجرد
أَنْظَرُ: ثلاثی مزید	إِسْتَفِرَا: ثلاثی مزید	أَكْتَبَنَ: ثلاثی مزید	تَعْلَمَيْ: ثلاثی مجرد

مثال عین نوع باب الأفعال التالية:

.....	الْأَنْقَلَبُ:	تَسَكُّرٌ:	إِخْرَجَ:	إِسْتَخْرَجَ:
.....	يَنْفَعِلُ:	يَسْتَغْلِلُ:	يَتَحَدَّثُ:	يَسْتَضْعِفُ:
.....	إِسْتَرْجَعُ:	إِجْتَمَعُ:	إِنْكَسِرُ:	تَحَمَّلُ:

پاسخ

إِنْقَلَبٌ: إِنْفَاعَل	تَسَكُّرٌ: تَفْعَلُ	إِخْرَجٌ: إِسْتِفَاعَل	إِسْتَخْرَجٌ: إِسْتِفَاعَل
يَنْفَعِلُ: إِنْفَاعَل	يَسْتَغْلِلُ: إِنْفَاعَل	يَتَحَدَّثُ: تَفْعَلُ	يَسْتَضْعِفُ: إِسْتِفَاعَل
إِسْتَرْجَعُ: إِسْتِفَاعَل	إِجْتَمَعُ: إِنْفَاعَل	إِنْكَسِرُ: إِنْفَاعَل	تَحَمَّلُ: تَفْعَلُ

دقت شود در باب «تَفْعَل» فعل صيغه «جمع مذكر مخاطب» در «امر» و فعل صيغه «جمع مذكر غائب» در «ماضي»
بکسان است که در جمله و از طریق معنی قابل تشخیص می باشد.
هم تعلّمو: شما آموختید (ماضی) **أَنْتُمْ تَعْلَمُوا: شما بیاموزید (امر)**

الفعل اللازم والفعل المتعدي

۱. الفعل اللازم:

فعلی که معنای آن با فاعل کامل می شود و نیاز به مفعول ندارد فعل لازم (ناگذر) نامیده می شود؛ مثال:

رَجَحَ جَوَادٌ: جواد برگشت **تَبْخِلُّ سَاجِدًا:** ساجده می نشینند

۲. الفعل المتعدي:

فعلی که به مفعول نیاز دارد و معنای آن با فاعل تمام نمی شود، فعل متعددی (گذرا) نامیده می شود؛ مثال:

أَرْسَلَ جَوَادَ رسَالَةً: جواد نامه ای را فرستاد. **يَقْطَعُ الْجَاهَزُ الْحَسَبَ:** نجار چوب را می برد.

برای تشخیص فعل لازم از متعددی، ابتدا معنی فعل را به دست می آوریم، سپس از فعل می پرسیم: «چه کسی را» یا «چه چیزی را» اگر سؤال ما معنی داشت آن فعل، متعددی است و اگر معنا نداشت، لازم است؛ مانند:

قال: گفت (چه چیزی را گفت؟) این جمله یعنی «چه چیزی را گفت» معنی می دهد، لذا فعل «قال» متعددی است اما فعل «جلس» که یک فعل لازم است، با «چه کسی را نشست» یا «چه چیزی را نشست» معنی نمی دهد.

مثال عین الفعل اللازم والفعل المتعدي:

خداؤند آسمان را با ستاره هایی مانند مروارید، زینت داد (آراست).

۱. زَانَ اللَّهُ السَّمَاءَ بِأَنْجَمَ كَالَّدُرَ:

درخت از یک دانه کوچک رشد می کند.

۲. تَسْمُو الشَّجَرَةُ مِنْ حَبَّةٍ صَغِيرَةٍ:

مثال هایی برای اماکن عمومی به یاد آوردم.

۳. ذَكَرَتُ أُمِثَلَةً لِلْمَرْاقِيقِ الْعَائِمَةِ:

پدر حامد برای اورایانه خرید.

۴. إِشْتَرَى وَالْدُّ حَابِي حَاسِبَوْلَةً:

پاسخ

۱. زان: فعل متعددی ۲. تسمو: فعل لازم ۳. ذکرت: فعل متعددی ۴. إشترى: فعل متعددی

فن الترجمة

معنای فعل ثلاثی مجرد با ثلاثی مزید فرق دارد و هریک از باب‌ها معانی خاص خود دارند.
یکی از معنای مشهور باب استفعال «طلب و درخواست» است؛ مثال:

عَفْرَآمْرَيْد **إِسْتَغْفَرَآمْرَشَخْوَاست**، طلب آمرش کرد **إِسْتَرْحَمَبْخَشَايَشَخْوَاست**، طلب ببخشایش کرد

مثال ترجمة إلى الفارسية:

۱. خَدَمَ: خدمت کرد ← **إِسْتَخْدَمَ**:
۲. شَهِيدَ: شاهد بود ← **إِسْتَشْهِيدَ**:

پاسخ

۱. **إِسْتَخْدَمَ**: به خدمت گرفت، استخدام کرد
۲. **إِسْتَشْهِيدَ**: به شهادت طلبید / طلب شهادت کرد

باب «إنفعال» برای «مطاوعه» (پذیرش و قبول اثر فعل) می‌باشد.
دققت شود فعل‌های باب انفعال نیاز به مفعول ندارند؛ مثال:
جَمَدَتُ الْمَاءَ، فَأَنْجَمَدَ: آب را منجمد کردم، پس منجمد شد (قبول انجماد کرد)
کسر القُطْلُ الرُّجَاحِ کودک شیشه را شکست.
مفعول

إنْكَسَرَ الرُّجَاحُ: شیشه شکسته شد (این جمله مفعول ندارد، زیرا «إنكسَر» از باب «إنفعال» بوده و نیاز به مفعول ندارد).

مثال ترجمة إلى الفارسية:

۱. قَطَعَ: قطع کرد، بربید ← **إِنْقَطَعَ**:
۲. بَثَثَ: فرستاد ← **إِنْبَثَثَ**:

پاسخ

۱. **إِنْقَطَعَ**: قطع شد، بربید شد
۲. **إِنْبَثَثَ**: فرستاده شد

معنای مشهور باب «إنفعال» و «تنَعَّل» مطاوعه (پذیرش اثر فعل) است؛ مثال:
مَنَعَ الطَّبِيبُ التَّرِيَصَ عَنِ الْعَمَلِ، فَأَنْتَنَعَ: پزشک بیمار را از کار بازداشت، او هم پذیرفت و خودداری کرد.
أَدَبَ الْوَالِدُ الطَّفَلَ، فَتَنَادَبَ: پدر کودک را ادب کرد و او هم با ادب شد.

مثال ترجمة إلى الفارسية:

۱. مَلَأَ: پر کرد ← **إِمْتَلَأَ**:
۲. فَتَحَ: باز کرد ← **تَنَفَّعَ**:
۳. عَلَمَ اللَّهُ إِنْسَانُ الْأَسْمَاءِ كُلَّهَا، فَتَعَلَّمَ:
۴. جَمَعَتْ رَمَلَانِي لِلْأَسْطِفَافِ الصَّبَابِيِّ، فَجَتَّمَوا:

پاسخ

۱. امتلا: پر شد
۲. تَفَّحَ: باز شد
۳. خداوند به انسان تمام اسم‌ها را آموخت، پس او فراگرفت.
۴. جمع کردم همکلاسی‌هایم را برای صفحه‌گاهی، پس جمع شدند.

تمرین‌های امتحانی قواعد

التمرین الأول - ترجم الأفعال الثلاثية، ثم عَيْن نوع الْأَبْلَبِ:

ماضی	ماضی منفی	مضارع	مضارع منفی	نهی	امر	مصدر	باب
١. إِشْتَغَلَ	مَا إِشْتَغَلَ	يَسْتَغْفِرُ	لَا يَسْتَغْفِرُ	لَا تَشْتَغِلْ	إِشْتَغِلْ	إِشْتَغَفَار
٢. إِعْتَذَرَ	مَا إِعْتَذَرَ	يَعْتَذِرُ	لَا يَعْتَذِرُ	لَا تَعْتَذِرْ	إِعْتَذَرْ	إِعْتِذَار
٣. إِنْقَطَعَ	مَا إِنْقَطَعَ	يَنْقَطِعُ	لَا يَنْقَطِعُ	لَا تَنْقَطِعْ	إِنْقَطَعْ	إِنْقَطَاع
٤. تَكَلَّمَ	مَا تَكَلَّمَ	يَكَلَّمُ	لَا يَكَلَّمُ	لَا تَكَلَّمْ	تَكَلَّمْ	تَكَلُّم
٥. إِمْتَنَعَ	مَا إِمْتَنَعَ	يَمْتَنِعُ	لَا يَمْتَنِعُ	لَا تَمْتَنِعْ	إِمْتَنَعْ	إِمْتَنَاع
٦. تَعْلَمَ	مَا تَعْلَمَ	يَعْلَمُ	لَا يَعْلَمُ	لَا تَعْلَمْ	تَعْلَمْ	تَعْلُم

التمرین الثاني - عَيْن ضميرًا مناسباً لِلفعل، ثم ترجم الجملة:

أنا / أنت، أنت / هو، هي / نحن / أنت، أنتما، أنتن / هما، هُنْ، هُنَّ

١. أَمْتَنَعَ	٢. تَعْلَمَونَ	٣. إِشْتَغَفَرُنَا	٤. مَا قَامُوا	٥. تُمارِسُون	٦. تَكَلَّمْ
٧. مَا إِعْتَذَرَنَ	٨. يَسْتَغْفِرُ	٩. لَا يَنْزَعُ	١٠. مَا لَقَطْعَتُمْ	١١. يَتَكَلَّمُنَ	١٢. يَسْتَغْفُونَ
١٣. مَا وَقَعْتُ	١٤. يَمْسِعَنَ	١٥. إِنْقَرِحْ	١٦. تَكَلَّمْ	١٧. إِشْتَغِفْرَا	١٨. سَنْحَقِفْلُ
١٩. مَا شَغَلَنَا	٢٠. لَاحَظْتِ	٢١. سُوفَ تَنْتَظِرِينَ	٢٢. إِنْتَبَعْتَ	٢٣. تَخَرَّجْتُ	٢٤. إِنْتَهَى

التمرین الثالث - صَغْ فِي الفَرَاغِ فَعْلًا مُنَاسِبًا:

١. (وَمَا من رَسُولٍ إِلَّا يُسَانِ قَوْمَهُ)

وما هیچ پیامبری را جز به زبان مردمش نفرستادیم.

٢. إن شاء الله سَوَافَ كُلُّنا مِنَ الْمَدْرَسَةِ بَعْدَ سَتِينِ.

اگر خدا بخواهد همه ما بعد از دو سال از مدرسه فارغ التحصیل می شویم.

☐ إِنْقَطَعَ	☐ قَطَعَ	٣. إِلَهِي قَدْ رَجَائِي عَنِ الْخَلْقِ وَأَنْتَ رَجَائِي.
خدايا اميد من از خلق (از انسان ها) بر يده شده است و تو اميد من هستي.		
☐ يُؤْتَرُ	☐ يُنتَظَرُ	٤. كَانَ صَدِيقِي وَالِّدَهُ لِلْبَرْجُوعِ إِلَى الْبَيْتِ.
دوستم انتظار پدرش را می کشید تا به خانه باز گردد.		
☐ أَنْزَلُ	☐ أَنْزَلْ	٥. رَجَاءٌ، يَا وَلَدِي، أَخَاهُ مِنْ فَوْقِ الْقُرْسِ.
لطفاً، ای فرزندم، برادرت را از بالادي اسب پاين بياور.		
☐ سَلَمْنَا	☐ اسْتَلَمْنَا	٦. أَنَا وَزَمِيلِي رَسَائِلَ عَبْرِ الْإِنْتَرْنَتِ.
من و همکلاسي ام نامه هايي از طریق اینترنت تحويل گرفتيم.		
☐ غَيْرَتِ	☐ حَيَّرَتِ	٧. يَا بُنْيَيِّ، مَاذَا تَرِيدُ مِنْ أُقْكَ؟ لَقَدْ هَا.
ای پسرم، از مادرت چه می خواهی؟ او را حیران کرده ای (گیج کرده ای).		
☐ تُمْطِرُ	☐ يُغْلِقُ	٨. يَالَّيْتَ السَّمَاءُ عَلَيْنَا كثِيرًا هَذَا الْيَوْمَ!
ای کاش آسمان اين روز بسيار برا ما ببارد!		

التمرين الرابع - عَنِ الْجَوَابِ الصَّحِيحِ:

☐ كَلَمٌ	☐ كَلْمٌ	☐ تَكَلَّمٌ	١. الماضى مِنْ «يَكَلِّمُ»:
☐ إِنْقَطَعَ	☐ يُنْقَطِعُ	إِنْقَطَاعٌ	٢. المضارع مِنْ «إِنْقَطَعَ»:
☐ تَعْلَمٌ	☐ تَعْلِيمٌ	إِسْتَعْلَامٌ	٣. المَصْدَرُ مِنْ «تَعْلَمٌ»:
☐ إِنْسَغَلٌ	☐ شَغْلٌ	إِشْتَغَلٌ	٤. الأمر مِنْ «تَشْتَغِلُ»:
☐ لَا تَشَرِّجٌ	☐ مَا تَشَرِّجٌ	لَا تَشَرِّجَعُ	٥. النَّهَى مِنْ «تَشَرِّجُ»:
☐ سَيَقْتَنِعٌ	☐ إِنْقَتَحَعٌ	لَا يَنْقَتَحَعُ	٦. المستقبل مِنْ «يَنْقَتَحُ»:

التمرين الخامس - ضَعْ فِي الْفَرَاغِ كَلْمَةً مُنَاسِبَةً، ثُمَّ تَرْجِمُهَا:
لَا تَحْرَقُوا / إِبْسَام / أَتَخْرُجُ / تَعْرَفُ / إِنْكَسَار / إِنْتَهِيَنَ / لَا تَشْغِلُوا / يَكْلُمُونَ / احْتَرِقُوا / إِسْتَخَذُوا

الفِعلُ التَّهِي	فِعلُ الْأَمْرِ	فِعلُ الْمَاضِي	المَصْدَرُ	الْفِعلُ الْمُضَارِعُ	الكلمة
.....	الترجمة
.....	الكلمة
.....	الترجمة

التمرين السادس - عَيْنِ الْفِعْلِ الْلَّازِمِ وَالْمُتَعَدِّدِ عَلَى حَسْبِ التَّرْجِمَةِ:

١. كَانُوا يَصْنَعُونَ (مِنْ سَاختَنَدَ):	٢. إِنْكَسَرَ الْرُّجَاجُ (شَيشَه شَكَسَتَ):	٣. يَعْرُفُونَهُمْ (آنَهَا رَامِي شَنَاستَدَ):	٤. وَأُتْرِيَ الْبَحْرُ (دَرِيَا رَاتِرِكَ كَنَ):	٥. تَجْعَلُهُمْ أَئِمَّةً (آنَهَا رَامِمْ قَرَارِ مِي دَهِيمَ):

التمرين السادس - ترجم الآيات والحديث وعین الفعل اللازم والمتعذر في الكلمات المعينة:

١. ﴿فَأَشْغَفُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا اللَّهُ﴾
٢. ﴿إِنَّمَا الغَيْبُ لِلَّهِ فَلَا تَسْتَطِعُوا إِلَيْهِ مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظَرِينَ﴾
٣. ﴿وَاصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاهْجُرْهُمْ﴾
٤. ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَسْخُذُوا عَدُوَّي وَعَدُوكُمْ أُولَئِكَ﴾
٥. النَّاسُ نِيَامٌ؛ فَإِذَا مَأْتُوا إِنْتَهَوْا.

التمرين الثامن - عین الصحيح:

ب. اسم، جمع مكسر، مؤنث	الف. اسم، جمع، مذكر	١. الصُّورَ:
ب. فعل مضارع، مفرد مذكر غائب	الف. فعل امر، مفرد مذكر مخاطب	٢. اُنْظُرْ:
ب. فعل مضارع، مفرد مؤنث غائب	الف. اسم، مفرد، مذكر	٣. التَّعْرُفُ:
ب. فعل مضارع، جمع مذكر غائب	الف. فعل امر، جمع مذكر مخاطب	٤. أَرْسَلُوا:
ب. فعل مضارع، مفرد مؤنث غائب	الف. فعل مضارع، مفرد مذكر مخاطب	٥. أَنْتَ تُشَاهِدُ:
ب. فعل مضارع، مفرد مذكر مخاطب	الف. فعل مضارع، مفرد مذكر مخاطب	٦. عَرَفْتُمُ الْأَسْمَاكَ الَّتِي تَسَاقِطُ عَلَى الْأَرْضِ:

التمرين التاسع - إقرأ النص ثم أحجب عن الأسئلة:

هل تتوقي في يوم أن ترى أسماك تساقط من السماء!! نحن اعتدنا (عادت داشتيم) أن نرى الأسماك في البحر والأنهار ولكن لم تعتد (عادت نداشتيم) أبداً أن نرى السماء تمطر علينا أسماك؟ فهل تخيل أن يكون ذلك حقيقة وليس فلم كرتوني أو خيال علمي؟! في جمهورية الهندوراس في أمريكا الوسطى كان السماء تمطر أسماك بدلاً من المياه. هذه الظاهرة تسمى «مطر السمك» وهي ظاهرة طبيعية حيرت العلماء على مدى (در طول) سينين طويلة فلم يجدوا لها تفسيراً علمياً حتى الان.

١. أين اعتدنا أن نرى الأسماك؟
٢. هل «مطر السمك» خيال علمي؟
٣. أين يقع «مطر السمك»؟
٤. ما تسمى ظاهرة تساقط الأسماك من السماء؟

پاسخ تمرین‌های امتحانی قواعد

التمرين الأول

۱	إشتَغَفَرْ: أَمْرَزَش خَواست / ما إِشْتَغَفَرْ: أَمْرَزَش نَخْواست
يَشْتَغَفِرْ: أَمْرَزَش مَيْخَاهَد / لَا يَشْتَغَفِرْ: أَمْرَزَش نَمَيْخَاهَد
لَا شَتَّغَفِرْ: أَمْرَزَش نَخْواه / إِشْتَغَفَرْ: أَمْرَزَش بَخْواه / بَاب: إِسْتَفَعَال
۲	أَعْتَدَرْ: عَذْرَخَواست / مَا عَتَدَرْ: عَذْرَنَخَواست / يَعْتَدِرْ: عَذْرَمَيْخَاهَد /
لَا يَعْتَدِرْ: عَذْرَنَمَيْخَاهَد (عَذْرَخَاهِي نَمَيْكَنَد) / لَا يَعْتَدِرْ: عَذْرَخَواهِي
نَكَن / يَعْتَدِرْ: عَذْرَبَخَاه (عَذْرَبَخَاهِي كَن) / بَاب: إِفْعَال
۳	إِنْقَطَعْ: قَطْعَ شَد / مَا إِنْقَطَعْ: قَطْعَ نَشَد / يَنْقَطَعْ: قَطْعَ مَيْشَود /
لَا يَنْقَطَعْ: قَطْعَ نَمَيْشَود / لَا يَنْقَطَعْ: قَطْعَ شَنُوش / إِنْقَطَعْ: قَطْعَ شَو /
بَاب: إِنْفَعَال
۴	يَتَكَلَّمْ: صَحْبَتْ كَرَد / مَا يَتَكَلَّمْ: صَحْبَتْ نَكَرَد / يَتَكَلَّمْ: صَحْبَتْ
مَيْكَنَد / لَا يَتَكَلَّمْ: صَحْبَتْ نَمَيْكَنَد / لَا يَتَكَلَّمْ: صَحْبَتْ نَكَن /
يَتَكَلَّمْ: صَحْبَتْ كَن / بَاب: تَقْعُل
۵	إِمْتَنَعْ: خَوْدَارَى كَرَد / مَا إِمْتَنَعْ: خَوْدَارَى نَكَرَد / يَمْتَنِعْ: خَوْدَارَى
مَيْكَنَد / لَا يَمْتَنِعْ: خَوْدَارَى نَمَيْكَنَد / لَا يَمْتَنِعْ: خَوْدَارَى نَكَن /
إِمْتَنَعْ: خَوْدَارَى كَن / بَاب: إِنْفَعَال
۶	تَعَلَّمْ: يَادَ گَرْفَت / مَا تَعَلَّمْ: يَادَ نَگَرْفَت / يَتَعَلَّمْ: يَادَ مَيْگَرِد / لَا يَتَعَلَّمْ
يَادَ نَمَيْگَرِد / لَا تَعَلَّمْ: يَادَ نَگِير / تَعَلَّمْ: يَادَ بَگِير / بَاب: تَقْعُل

التمرين الثاني

۱	أَنَا / مِنْ خَوْدَارَى مَيْكَنَم .
۲	أَنْتُم / شَمَا يَادَ مَيْگَرِيد .
۳	نَحْنُ / مَا طَلَبَ أَمْرَزَش مَيْكَنِيم .
۴	هُمُّ / آنَهَا نَايِسْتَادَنَدَن .
۵	أَنْتُم / شَمَا تَمَرِينَ مَيْكَنِيد (اِنْجَام مَيْدَهِيد)
۶	أَنْثُ / تَوْصَبَتْ كَن
۷	هُنُّ / آنَهَا عَذْرَخَاهِي كَرَدَنَد .
۸	أَنَا / مِنْ طَلَبَ أَمْرَزَش مَيْكَنَم .
۹	هُوُ / اوْ خَالِي نَمَيْشَود .
۱۰	أَنْثُمُ / شَمَا قَطْعَ نَشَدِيد .
۱۱	هُنُّ / آنَهَا صَحْبَتْ مَيْكَنَد .
۱۲	هُمُّ / آنَهَا سَوْدَ مَيْبَنَد .
۱۳	أَنَا / مِنْ نِيفَتَادَم .
۱۴	هُمَا / آنَهَا خَوْدَارَى مَيْكَنَد .
۱۵	أَنْتُ / توْپِيشَنَهَادَ كَن .
۱۶	هُوُ / اوْ صَحْبَتْ كَرَد .
۱۷	أَنْتَمَا / شَمَا طَلَبَ أَمْرَزَش كَنِيد .
۱۸	نَحْنُ / مَا جَشَنَ خَوَاهِيم گَرْفَت .
۱۹	نَحْنُ / مَا كَارَنَگَرْدِيم .
۲۰	أَنْتُ / توْمَلاَحَظَهَ كَرَدِي .
۲۱	أَنْتُ / توْمَنْتَرَخَاهِي شَد .
۲۲	هُوُ / اوْ فَرِسْتَادَه شَد .

نمره	نمونه سؤالات امتحانی درس سوم	ردیف
١	ترجم الآية والحديث: ﴿فَقُلْ إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلّٰهِ فَانْتَظِرُوا إِنَّمَا مَعَكُمْ مِّنَ الْمُسْتَظْرِفِينَ﴾ الناس نیام؛ إذا ماتوا انتبهوا.	١ ٢
١/٥	ترجم الجملات التالية: يُسَمِّي النَّاسُ هَذِهِ الظَّاهِرَةَ الْطَّبِيعِيَّةَ «مَطْرَ السَّمَكِ». حَوَّلَ الْمُلْمَاءُ مَعْرِفَةً سَرِّ تِلْكَ الظَّاهِرَةِ الْعَجِيبَةِ. يَحْتَفِلُ النَّاسُ فِي الْهَنْدُورَاسِ بِهَذَا الْيَوْمِ سَنْوِيًّا وَيُسَمِّونَهُ «مَهْرَاجَانَ مَطْرَ السَّمَكِ».	٣ ٤ ٥
١/٥	أُكْسِبَ مَا طُلِبَ مِنِّكَ: يُلَاحِظُ النَّاسُ غَيْمَةً سُودَاءً (بالفارسية): هَلْ تُصَدِّقُ أَنْ تَرَى «مَطْرَ السَّمَكِ» (بالفارسية): برف (بالعربية): گذرنامه (بالعربية): نيام (المفرد): فَلَمْ (الجمع):	٦ ٧ ٨ ٩ ١٠ ١١
١/٥	عين الكلمات المترادفة والمتضادة: أَصْبَحَ - رَفَعَ - صَارَ - حُجْرَةً - أَنْزَلَ - غُرْفَةً - صُمُودَ	١٢
٢	ترجم الجملات التالية وعين الفعل الازم والفعل المتعدي: ذَكَبَث زَمِيلَتِي لِإطْنَاءِ الْمُكَبِّنَابِ: قَامَتْ رُقَيْةُ فِي حِصَّةِ اللُّغَةِ الْعَرَبِيَّةِ. أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ إِغْفِرْلَنَا وَأَرْحَمْنَا	١٣ ١٤ ١٥ ١٦
١	عين ضميراً مناسباً للفعل، ثم ترجم الجملة: ≠ / = / =	١٧ ١٨ ١٩ ٢٠
١/٥	الجملتين التاليتين ترجم ثم عين نوع باب الأفعال: انْقَطَعَتِ الْكَهْرَبَاءُ: نَحْنُ تَعْلَمُنَا: إِسْتَغْفِرَرَبَّكَ:	٢١ ٢٢ ٢٣
١٥	جمع نمره	

آزمون غنی‌سازی

١. عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلتَّرْجِيمَةِ: «هُلْ يُصَدِّقُ قَدْ رَأَيْتَ مَقْطُورَ السَّمْكَ؟»:

- آیا باور می‌کنی که باران ماهی خواهی دید؟
 آیا باور می‌کند که باران ماهی دیده‌ای؟

٢. عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلْفَرَاغِ: «يَا إِخْوَتِي،»:

- هُلْ إِمْتَنَعْتُ؟
 هُلْ إِمْتَنَعْتُمْ؟

٣. عَيْنُ الْخَطَا:

- هُمْ تَعْلَمُوا
 أَنْتُمْ تَعْلَمُوا

٤. «إِنَّ الْأَعْاصِيرَ تَحْسِبُ الْأَسْمَاكَ إِلَى السَّمَاءِ بَقَوَةً!» عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجِيمَةِ:

- قطعاً گردباد ماهی را بانیروی فراوان به آسمان خواهد کشید!
 هماناً گردباد ماهی‌ها را با قدرت به آسمان می‌کشد!
 هماناً گردبادها، ماهی‌ها را با قدرت به آسمان کشیده‌اند!

٥. «قَدْ إِنْقَطَعَ رِجَائِي عَنِ الْخَلْقِ» عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجِيمَةِ:

- امیدم از خلق قطع شده است.
 امیدم را از خلق قطع کرده است.

٦. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجِيمَةِ:

«يَتَخَرَّجُ التَّلَمِيذُ مِنَ الْمَدْرَسَةِ وَيَخْتَلِفُونَ هُذَا الْيَوْمُ»

- دانشآموzan از مدرسه خارج می‌شوند و این روز را جشن می‌گیرند.
 دانشآموzan از مدرسه خارج می‌شند در حالی که به جشن امروز فکر می‌کرند.
 دانشآموzan از مدرسه فارغ‌التحصیل می‌شوند و این روز را جشن می‌گیرند.
 دانشآموzan از مدرسه فارغ‌التحصیل شده و این روز را جشن گرفتند.

٧. عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجِيمَةِ:

«تَشَرَّجُونَ الْكُتُبَ وَنَقُولُونَ عَفْوًا!»

- کتاب‌ها را باز می‌گردانید و می‌گویید: ببخشید!
 کتاب‌ها را باز می‌گیرند و می‌گویند: ببخشید!

٨. عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلتَّرْجِيمَةِ:

«كَانَ صَدِيقِي يَتَنَظَّرُ وَالَّهُ لِلرجُوعِ إِلَى الْبَيْتِ»

- دوستم در انتظار پدرش بود تا به خانه بازگردد.
 دوستم انتظار پدرش را می‌کشید تا به خانه بازگردد.

٩. «تَعَلَّمَنَا الدَّرْسَ الْأَوَّلَ فِي الْحَصَّةِ الْأُخْرَى» عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّرْجِيمَةِ:

- درس اول را در زنگ آخر آموزش دادیم.
 اولین درس را در زنگ آخر یاد می‌گیریم.

١٠. «اقْتَرَحَيْ هَذَا الْمَوْضَعَ، لَا شَكَّ يَقْبَلُونَ»، عَيْنُ الصَّحِيحِ لِلتَّرْجِيمَةِ:

- این موضوع را پیشنهاد کنید، بدون تردید پذیرند.
 این موضوع را پیشنهاد کن بدون تردید قبول می‌کنند.

پاسخ نمونه سؤالات امتحانی

أَفْلَام	۱۱	پس بگو قطعاً غیب برای خداست، پس منتظر باشید قطعاً من همراه
أَصْبَحَ = صَارُ / حُجْرَةٌ = غُرْفَةٌ / أَنْزَلَ ≠ رَأَيَ	۱۲	شما از منتظران هستم.
هم کلاسی ام برای خاموش کردن کولرها رفت. / ذَهَبَتْ: فعل لازم رقیه در زنگ زبان عربی ایستاد. / قَامَتْ: فعل لازم می دانم آن چه را که نمی دانید. / أَعْلَمُ: فعل متعددی ما رایامرز و به ما راحم کن / إِرْحَمُ: فعل متعددی أَنْتُ / تو فارغ التحصیل می شوی.	۱۳	مردم خواب هستند، زمانی که می میرند متوجه می شوند. (بیدار می شوند.)
أَنْتُ / تو سخن بگو. أَنْتُ / تو پیشنهاد کن.	۱۴	مردم این پدیده طبیعی را باران ماهی می نامند.
هُنَّ / آن ها عذرخواهی کردند. برق قطع شد. / باب اتفعال ما آموختیم. / باب تَفَعْلُل	۱۵	دانشمندان برای شناختن راز آن پدیده عجیب تلاش کردند.
از پروردگارت طلب آمرزش کن. / باب استفعال	۱۶	مردم در هندوراس این روز را سالانه جشن می گیرند و آن را فستیوال باران ماهی می نامند.
	۱۷	۱ پسر بگو قطعاً غیب برای خداست، پس منتظر باشید قطعاً من همراه
	۱۸	شما از منتظران هستم.
	۱۹	۲ مردم خواب هستند، زمانی که می میرند متوجه می شوند. (بیدار می شوند.)
	۲۰	۳ مردم این پدیده طبیعی را باران ماهی می نامند.
	۲۱	۴ دانشمندان برای شناختن راز آن پدیده عجیب تلاش کردند.
	۲۲	۵ مردم در هندوراس این روز را سالانه جشن می گیرند و آن را فستیوال باران ماهی می نامند.
	۲۳	۶ ابر.
		۷ باور می کنی
		۸ ثُلُجْ
		۹ جواز السفر
		۱۰ نائم

پاسخ آزمون غنی سازی

گرینه «۱» «قَدْ إِنْقَطَعَ» از باب «انفعال» است و می دانیم که باب «انفعال» لازم است و نیازی به مفعول ندارد. در سایر گرینه ها «امیدم» در نقش مفعول ظاهر شده است؛ بنابراین غلط می باشد.	۵	گرینه «۴» «يُصَدِّقُ» باور می کند / قَدْ رَأَيْتَ: دیده ای
گرینه «۲» «تَشَرَّجَوْنُ»: پس می گیرید / تَقُولُون: می گویید	۶	گرینه «۱» یا إِخْرَتِی: ای برا در ان؛ از آن جا که این کلمه جمع مذکور بوده و با وجود حرف «یا» مخاطب می شود؛ گرینه «۱» پاسخ صحیح است.
گرینه «۳» «يَتَحَرَّجُ»: فارغ التحصیل می شوند / يَحْتَفِلُون: جشن می گیرند	۷	گرینه «۳» فعل «تَعْلَمَوْا» می تواند هم «جمع مذکور غایب ماضی» باشد و هم «جمع مذکور مخاطب امر» بنابراین هم می تواند با ضمیر «هُم» به کار رود و هم با ضمیر «أَنَا» و «إِشْتَغَفَرُوا»، «جمع مذکور مخاطب امر» است، بنابراین تنها با ضمیر «أَنَا» به کار می رود.
گرینه «۴» «إِنْتَرَحَى»: پیشنهاد کن امر / هذا الموضوع: این موضوع / يَقْبِلُونَ: قبول می کنند	۸	گرینه «۴» الأعاصير: گردبادها / تَحْسَبُ: می کشند
	۹	
	۱۰	